

**OSIYO XALQARO
UNIVERSITETI**

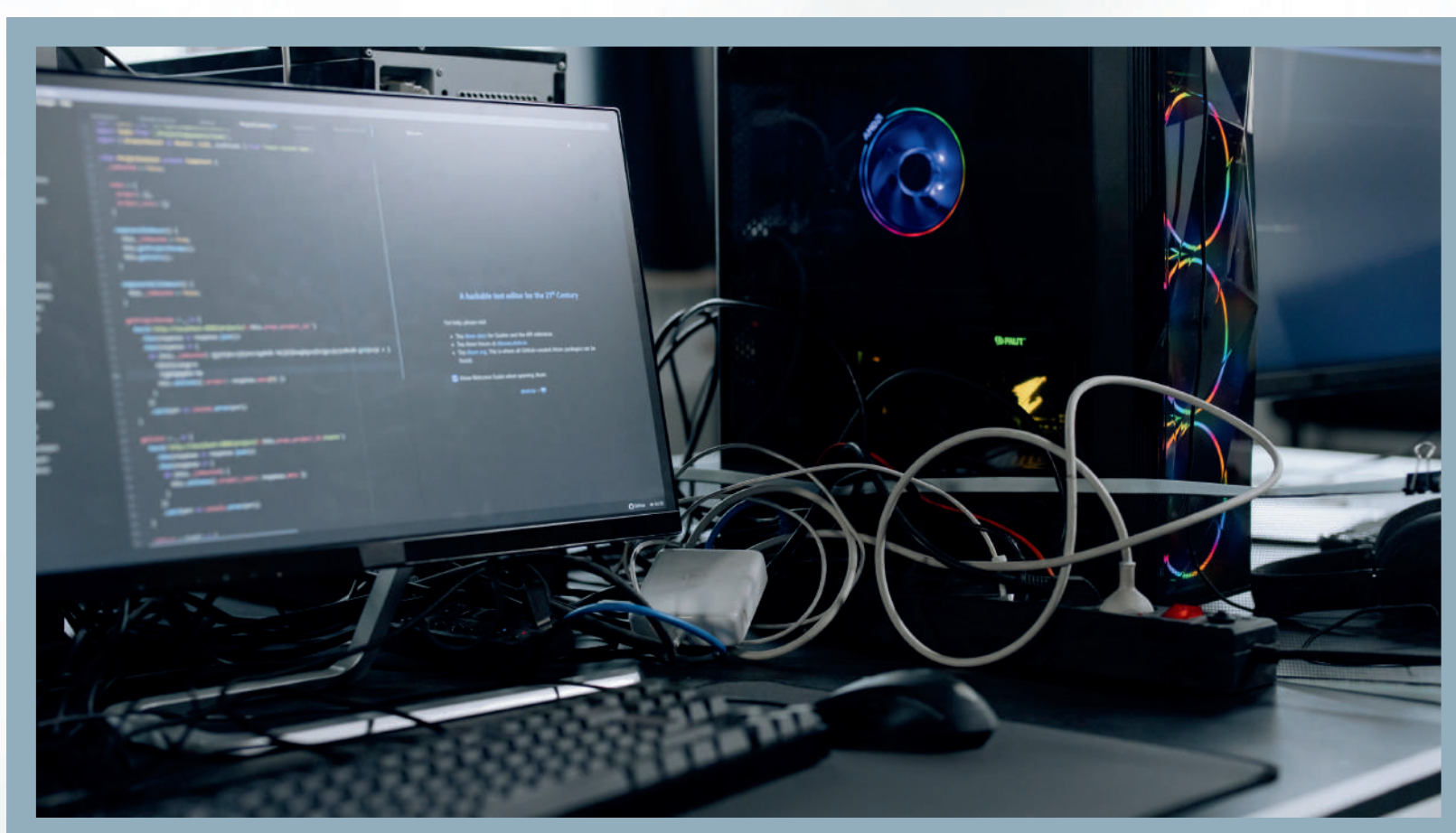

**INNOVATION TA'LIM
MASKANI**

“MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATION RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY KONSEPSIYALARI”

RESPUBLIKA ILMIY–NAZARIY ANJUMAN TO'PLAMI

- **Ilm-fan va ta'lim**
- **Raqamli iqtisodiyot**
- **Sanoat va ishlab chiqarish**
- **Energetika va yashil iqtisodiyot**
- **Transport va logistika**

INNOVATION

**2025–YIL
27–28–NOYABR**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI**

**МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И
ИННОВАЦИЙ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН**

**MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATIONS
OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

OSIYO XALQARO UNIVERSITETI

АЗИАТСКИЙ МЕЖДУНАРОДНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ASIA INTERNATIONAL UNIVERSITY

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ НА
ТЕМУ “СОВРЕМЕННЫЕ КОНЦЕПЦИИ
ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ
И РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ”**

**“MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI
INNOVATION RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY
KONSEPSIYALARI” MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA
ILMIY-AMALIY ANJUMAN TO‘PLAMI**

**COLLECTION OF MATERIALS OF THE REPUBLICAN
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE ON
“MODERN CONCEPTS OF INNOVATIVE
DEVELOPMENT OF NATIONAL AND REGIONAL
ECONOMY”**

Buxoro-2025

65.04

332.1:005.591.6

I-37

S.S. Dexkanov

“Milliy va mintaqaviy iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirishning zamonaviy konsepsiyalari” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman to‘plami /S.S. Dexkanovning umumiy tahriri ostida Buxoro: «Sadriddin Salim Buxoriy» Durdona nashriyoti, - 2025. – 416 b.

UO'K 332.1:005.591.6

KBK 65.04

Respublika miqyosidagi ilmiy-amaliy anjuman. Buxoro – 2025, 27-28-noyabr

1.	A.A. Ikramov	–	Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor, rais;
2.	M.N. Nurullayev	–	O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor, rais muovini;
3.	F.F. Usmonov	–	Moliya-iqtisod ishlari bo‘yicha prorektor, a‘zo;
4.	Sh.F.Davronova	–	Yoshlar siyosati va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo‘yicha birinchi prorektori, a‘zo;
5.	A.T.Ibragimov	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
6.	M.H.Toshov	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
7.	N.O.Raxmonqulova	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
8.	N.T.Sodiqova	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
9.	G.M.Qudratova	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
10.	E..I.Ikromov	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
11.	N.A.Naimova	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
12.	M.J.Bobojonova	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
13.	L.A.Raximova	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
14.	D.F.Aslanova	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
15.	B.R.Jumaev	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi
16.	N.A.Davlatova	–	Iqtisodiyot kafedrası o‘qituvchisi

© Dexkanov, S.S

©«DURDONA» nashriyoti

© 978-9910-10-746-7

2 SHO'BA INNOVATSION RIVOJLANISHNING XALQARO TAJIRIBASI VA UNI MILLIY SHAROITGA MOSLASHTIRISH MASALALARI

ustuvorliklarga samarali xizmat qilishini va barqaror o'sishga hissa qo'shishini ta'minlash uchun dinamik tahlil, moslashtirish va doimiy sozlash jarayonini o'z ichiga oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Bobojonova, M. J. (2025). GREEN ECONOMY AND ITS DEVELOPMENT STATUS. *SHOKH LIBRARY*.
2. Bobojonova, M. J., & Naimova, N. A. (2024). A NEW FORM OF OUTSOURCING IN ENSURING SELF-EMPLOYMENT OF THE POPULATION.
3. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). MANAGEMENT AND ORGANIZATION OF PRODUCTION IN THE CONDITIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT.
4. Bobojonova, M. (2025). PRICES LEVELS IN THE GREEN ECONOMY AND THEIR APPLICATION. *Journal of Applied Science and Social Science*, 1 (1), 109-117.
5. Bobojonova, M. J. (2025). PROMISING WAYS OF SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN THE POST-PANDEMIC PERIOD. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1 (4), 284-291.
6. Bobojonova, M. J. (2025). STATE AND ANALYSIS OF NATURAL RESOURCE EFFICIENCY USE. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1 (4), 281-287.
7. Bobojonova, M. J. (2025). NATURAL RESOURCE POTENTIAL AND ITS ECONOMIC SIGNIFICANCE. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1 (5), 206-213.
8. Bobojonova, M. J. (2025). THE LEVEL OF NATURAL RESOURCE USE IN CENTRAL ASIA AND ITS STATE. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCH OF WHOLE WORLD*, 1 (3), 180-187.
9. Bobojonova, M. (2025). THE ROLE AND PROMISING DIRECTIONS OF GREEN BONDS IN FINANCING THE GREEN ECONOMY IN THE GLOBAL FINANCIAL MARKET. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1 (2), 1067-1071.
10. Bobojonova, M. J. (2025). PRODUCTION AND ITS ROLE IN THE ECONOMY. *Modern Science and Research*, 4 (3), 144-150.
11. Kudratova, G. M. (2025). REGIONAL RESEARCH INSTITUTIONS: DEVELOPMENT DIRECTIONS AND COMPARATIVE ANALYSIS. *SEEKED*, 1 (6), 6-12.
12. Kudratova, G. M. (2025). THE MOST COMMON PROBLEMS IN ORGANIZING INNOVATIVE FAIRS AND SOME OF THEIR SOLUTIONS. *NEW UZBEKISTAN, NEW RESEARCH JOURNAL*, 2 (9), 722-729.
13. Sodiqova, N. (2023). A POLITICAL ECONOMY ANALYSIS OF ECONOMIC SECURITY. *Modern Science and Research*, 2 (12), 559-568.
14. Tohir o'g'li, M. T., & To'rayevna, S. N. (2024). INVESTMENT POLICY IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *JOURNAL OF SCIENCE AND INNOVATIVE RESEARCH IN MODERN EDUCATION*, 2 (14), 45-53.
15. Toshov, M. (2025). STRATEGIC MANAGEMENT PROCESS. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1 (3), 255-258.

**DAVLAT IQTISODIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINI
OSHIRISHDA XALQARO TAJRIBA: OECD VA JANUBIY KOREYA
MAMLAKATI MISOLIDA**

Mamatqulov Bekzod Akmalovich

*Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi mustaqil tadqiqotchisi
bekzodmamatkulov4444@gmail.com ORCID:0009-0004-2019-222X*

Annotatsiya

Mazkur tadqiqot ishida davlat iqtisodiy boshqaruvi samaradorligini oshirishda xalqaro tajriba, xususan, iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD) hamda Janubiy Koreya mamlakati boshqaruv modelining o'rganilishi asosiy e'tiborga olingan. Tadqiqotda OECD mamlakatlarining davlat boshqaruvida strategik rejalashtirish bo'yicha ilg'or tajribalari tahlil qilinadi. Janubiy Koreya tajribasi esa innovatsion iqtisodiy boshqaruv, davlat sektorini

raqamlashtirish, samaradorlik indikatorlarini joriy etish va xususiy sektor bilan hamkorlik mexanizmlarining muvaffaqiyatli tatbiqi orqali yoritiladi.

Kalit soʻzlar: davlat boshqaruvi, iqtisodiy samaradorlik, xalqaro tajriba, OECD, Janubiy Koreya, raqamli iqtisodiyot, strategik rejalashtirish, innovatsion menejment.

Kirish

Davlat iqtisodiy boshqaruvi samaradorligini oshirish bugungi globallashtirish va raqamli transformatsiya davrida har bir mamlakat oldida turgan eng muhim strategik vazifalardan biridir. Oʻzbekiston ham soʻnggi yillarda iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish, byudjet intizomini mustahkamlash va davlat sektorini raqamlashtirish orqali samarador boshqaruv tizimini shakllantirish yoʻlida faol harakat qilmoqda. Bunda xalqaro tajribani, xususan, Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD) hamda Janubiy Koreya kabi ilgʻor davlatlarning tajribalarini oʻrganish milliy boshqaruv tizimini modernizatsiya qilishda muhim ahamiyat kasb etadi.

OECD mamlakatlari boshqaruv modelida davlat iqtisodiyotdagi ishtirokini optimallashtirish, inson kapitaliga sarmoya kiritish va strategik rejalashtirish tamoyillariga asoslangan yondashuvlar alohida oʻrin tutadi. Ularning tajribasi samaradorlikni oʻlchashning aniq indikatorlari, shaffoflikni taʼminlash, korrupsiyaga qarshi tizimli kurashish va innovatsion menejmentni joriy etish orqali davlatning iqtisodiy faoliyatdagi rolini takomillashtirgan.

Janubiy Koreya esa davlat iqtisodiy boshqaruvining ilgʻor modeli sifatida “raqamli hukumat”, “innovatsion menejment” va “strategik hamkorlik” tamoyillari asosida tezkor rivojlanishga erishgan mamlakatdir. Uning tajribasi Oʻzbekiston uchun iqtisodiy siyosatni samarali rejalashtirish, boshqaruvda texnologik yechimlarni tatbiq etish va davlat-xususiy sektor hamkorligini kuchaytirish nuqtai nazaridan dolzarb ahamiyatga ega. Shu bois ushbu mavzuni oʻrganish milliy boshqaruv tizimining raqobatbardoshligini oshirish hamda “Oʻzbekiston–2030” strategiyasi maqsadlariga erishishda muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Adabiyotlar tahlili

Xalqaro tajribadan kelib chiqib, davlatning iqtisodiy boshqaruv tizimini yaxshilash – samaradorlikni oshirish, byudjet intizomini taʼminlash, raqamli transformatsiyani maqsadli amalga oshirishda muhim vositadir. Ayniqsa, OECD mamlakatlari va Janubiy Koreya kabi ilgʻor davlatlar boshqaruvdagi innovatsiyalar, shaffoflik va raqamli xizmatlar orqali maqsadli natijalarga erishgan tajribaga ega. Shu jihatdan, ushbu davlatlarning izlanishlari Oʻzbekistonda davlat boshqaruvi tizimini takomillashtirishda ilmiy-amaliy yoʻl-yoʻriqlarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Quyida 2020–2025 yillarda chop etilgan toʻrtta izlanish (tadqiqotchilar va nomlari bilan) koʻrib chiqiladi.

1. Hyunkuk Lee & Dongwook Seoh — “Fiscal Decentralization and Local Government Performance: Decentralized Taxation and Expenditure in Korean Local Governments” (2022). [1]

Lee va Seoh Koreyaning mahalliy hokimiyatlari misolida moliyaviy dek-sentralizatsiyaning — soliq va byudjet sarflarini mahalliy darajaga oʻtkazishning — davlat xizmatlari koʻrsatishdagi samaradorlikka taʼsirini empirik jihatdan tahlil qilgan. Ushbu tadqiqotda aniqlanishicha, soliq vazifalarining mahalliy darajaga oʻtkazilishi avval intuitiv ravishda samaradorlikni oshirish mumkinligi taxmin qilingan boʻlsa-da, modelda soliq yoʻnalishi kiritilganda statistik ahamiyatga ega boʻlmagan. Biroq, byudjet sarflari boʻyicha mahalliy oʻzgarishlar — yaʼni “decentralized expenditure” — sezilarli ijobiy taʼsir koʻrsatgan. Izlanish ahamiyati shundaki, boshqaruvni va xizmat koʻrsatishni mahalliy lashtirish orqali samaradorlikni oshirish mumkinligi Koreya kontekstida empirik isbot topgan.

2. Choong-Sik Chung, Hanbyul Choi & Youngmin Cho — “Analysis of Digital Governance Transition in South Korea: Focusing on the Leadership of the President for Government Innovation” (2022). [2]

Chung va hamkasblari Janubiy Koreyada raqamli boshqaruvga (digital governance) oʻtish jarayonini, prezidentlar rahbarligidagi hukumat innovatsiyasi kontekstida tahlil qilgan. Ularning tadqiqotida asosiy eʼtibor quyidagilarga qaratilgan: raqamli hukumatni faqat axborot-kommunikatsiya texnologiyalari orqali emas, balki butun hukumat jarayonlarini

transformatsiyalash orqali amalga oshirish lozimligi; prezident rahbarligi va davlat tashkilotlari kuchli siyosiy va institutsional tizim mavjudligining muhimligi.

Bu asar davlat iqtisodiy boshqaruvi samaradorligini oshirishda raqamli transformatsiyaning va rahbarlik omilining rolini kuchaytiradi, O'zbekistonda davlat sektorini raqamlashtirish strategiyasini ishlab chiqishda muhim nazariy asos bo'lishi mumkin.

3. (OECD Working Paper —) “The macroeconomic effects of public sector efficiency in advanced economies” (2025). [3]

Mazkur ish 2025 yilda chop etilgan bo'lib, rivojlangan davlatlarning jamoat sektori samaradorligi indekslarini o'lchab, makroiqtisodiy o'sishga ta'sirini tahlil qilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki: jamoat sektori samaradorligi yuqori bo'lgan davlatlarda iqtisodiy o'sish ham barqarorroq bo'ladi. Bu esa davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish strategiyasining iqtisodiy barqarorlik va o'sishga bevosita ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi.

Ushbu izlanish kontekstida, O'zbekistonda davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish bo'yicha islohotlar amalga oshirilsa, nafaqat xizmat ko'rsatish darajasi, balki milliy iqtisodiy o'sish ham mustahkamlanishi mumkinligini qayd etish mumkin.

4. (OECD) “Good Practice Principles for Public Service Design and Delivery in the Digital Age” (2022). [4]

Ma'lumotlarga ko'ra, OECD tomonidan 2022 yilda chop etilgan ushbu hujjatda raqamli asrda jamoat xizmatlarini loyihalash va taqdim etish bo'yicha yaxshi amaliyotlar prinsiplari jamlangan. Tadqiqotda: “foydalanuvchi ehtiyojlariga yo'naltirilgan, hukumat ehtiyojidan emas”, “katta miqyosda va tezkor”, “shaffof va javobgar” xizmatlar yaratish. Shuningdek, xizmat ko'rsatishni raqamlashtirish jarayonida inklyuzivlik va raqamli bo'linishga (digital divide) e'tibor berilishi zarurligi ta'kidlangan.

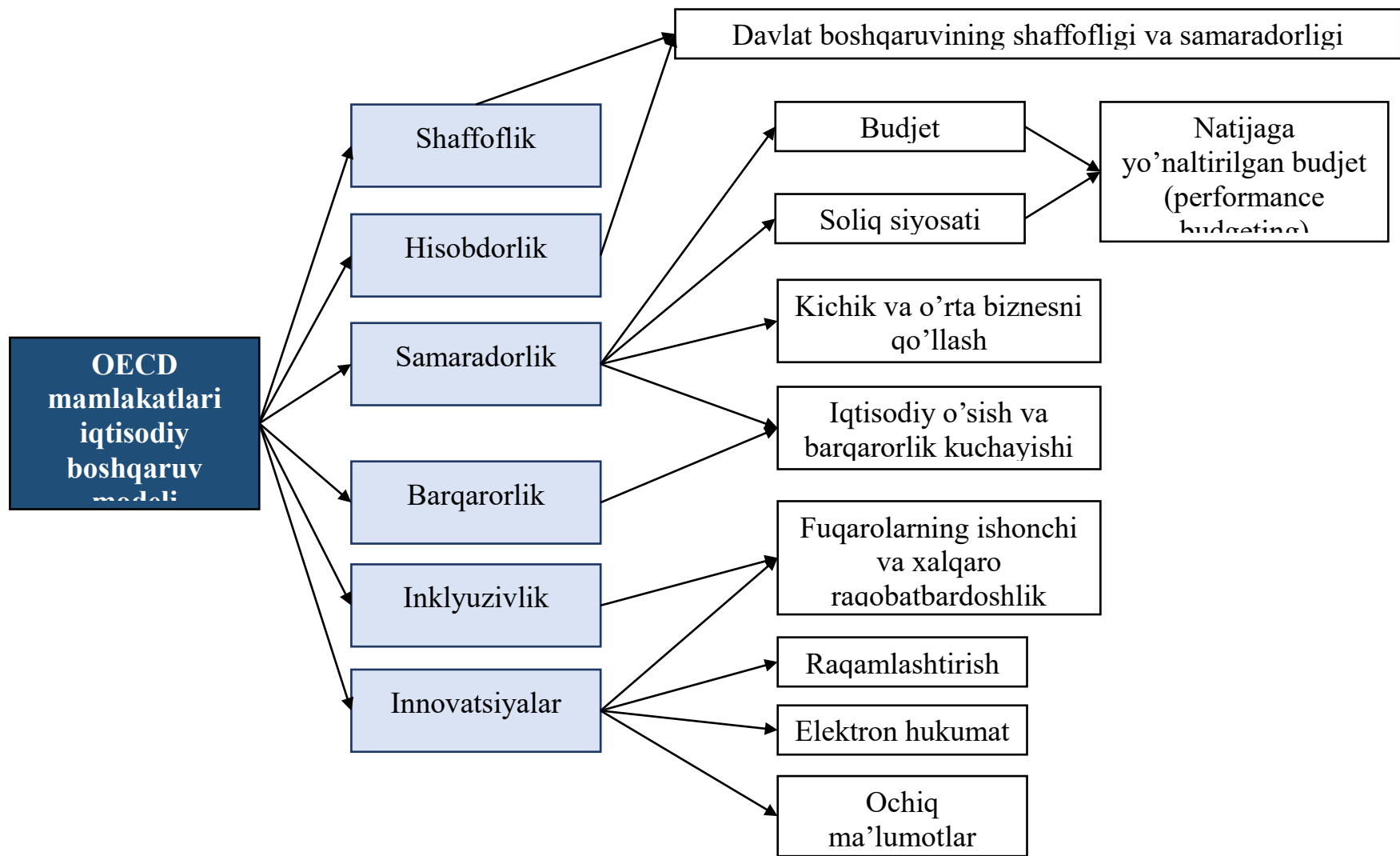
Ushbu tamoyillar davlat iqtisodiy boshqaruvi sohasida — byudjet, kadrlar, xizmatlar va boshqaruv jarayonlari transformatsiyasi — uchun model bo'lib xizmat etadi. O'zbekistonda bosqichma-bosqich raqamli davlat xizmatlari va boshqaruv tizimini shakllantirishda ushbu prinsiplar asos bo'lishi mumkin.

Tahlil va natijalar

OECD mamlakatlari iqtisodiy boshqaruv samaradorligini oshirishda institutsional islohotlarni chuqur amalga oshirgan va boshqaruv tizimini zamonaviy talablar asosida takomillashtirgan. Ularning asosiy modeli — “yaxshi boshqaruv” (good governance) tamoyillariga asoslanadi. Bu tamoyillar shaffoflik, hisobdorlik, samaradorlik, inklyuzivlik va barqarorlikni o'z ichiga oladi. OECD mamlakatlarida iqtisodiy boshqaruv tizimining markazida davlat institutlarining samarali faoliyat yuritishi, bozor mexanizmlarining erkinligi va davlatning iqtisodiy jarayonlarga muvofiqlashtiruvchi hamda nazorat qiluvchi darajada aralashuvi yotadi.

OECD mamlakatlari modelining muhim jihatlaridan biri — davlat byudjetini samarali boshqarish va natijaga yo'naltirilgan moliyaviy siyosatni yuritishdir. Masalan, “performance budgeting” tizimi orqali davlat xarajatlari faqat raqamlar bilan emas, balki ularning ijtimoiy-iqtisodiy samarasi bilan baholanadi. Bu tizim davlat organlarini aniq maqsadlar qo'yishga va ularga erishish natijalari uchun javobgar bo'lishga majbur qiladi. Bundan tashqari, soliq siyosati ham iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bo'lib, soliq yuki mutanosib taqsimlanadi va tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantiruvchi mexanizmlar keng qo'llanadi.

Yana bir muhim xususiyat — davlat boshqaruvini raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalarni keng tatbiq etishdir. OECD mamlakatlari elektron hukumat tizimlari, ochiq ma'lumotlar portallari va raqamli xizmatlar orqali nafaqat davlat idoralari samaradorligini oshirmoqda, balki fuqarolarning davlat bilan o'zaro aloqalarini ham yengillashtirmoqda.

1.3.1-rasm. OECD mamlakatlari iqtisodiy boshqaruv modeli. [5]

Yana bir muhim xususiyat — davlat boshqaruvini raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalarni keng tatbiq etishdir. OECD mamlakatlari elektron hukumat tizimlari, ochiq ma'lumotlar portallari va raqamli xizmatlar orqali nafaqat davlat idoralari samaradorligini oshirmoqda, balki fuqarolarning davlat bilan o'zaro aloqalarini ham yengillashtirmoqda. Natijada, qaror qabul qilish jarayonlari tezlashadi, ortiqcha byurokratik to'siqlar kamayadi va davlat boshqaruvi tizimida ishonch kuchayadi. Shu jihatdan, OECD modeli davlat iqtisodiy boshqaruvini samarali tashkil etishning muhim xalqaro andozasi sifatida boshqa mamlakatlar, jumladan O'zbekiston uchun ham amaliy ahamiyat kasb etadi.

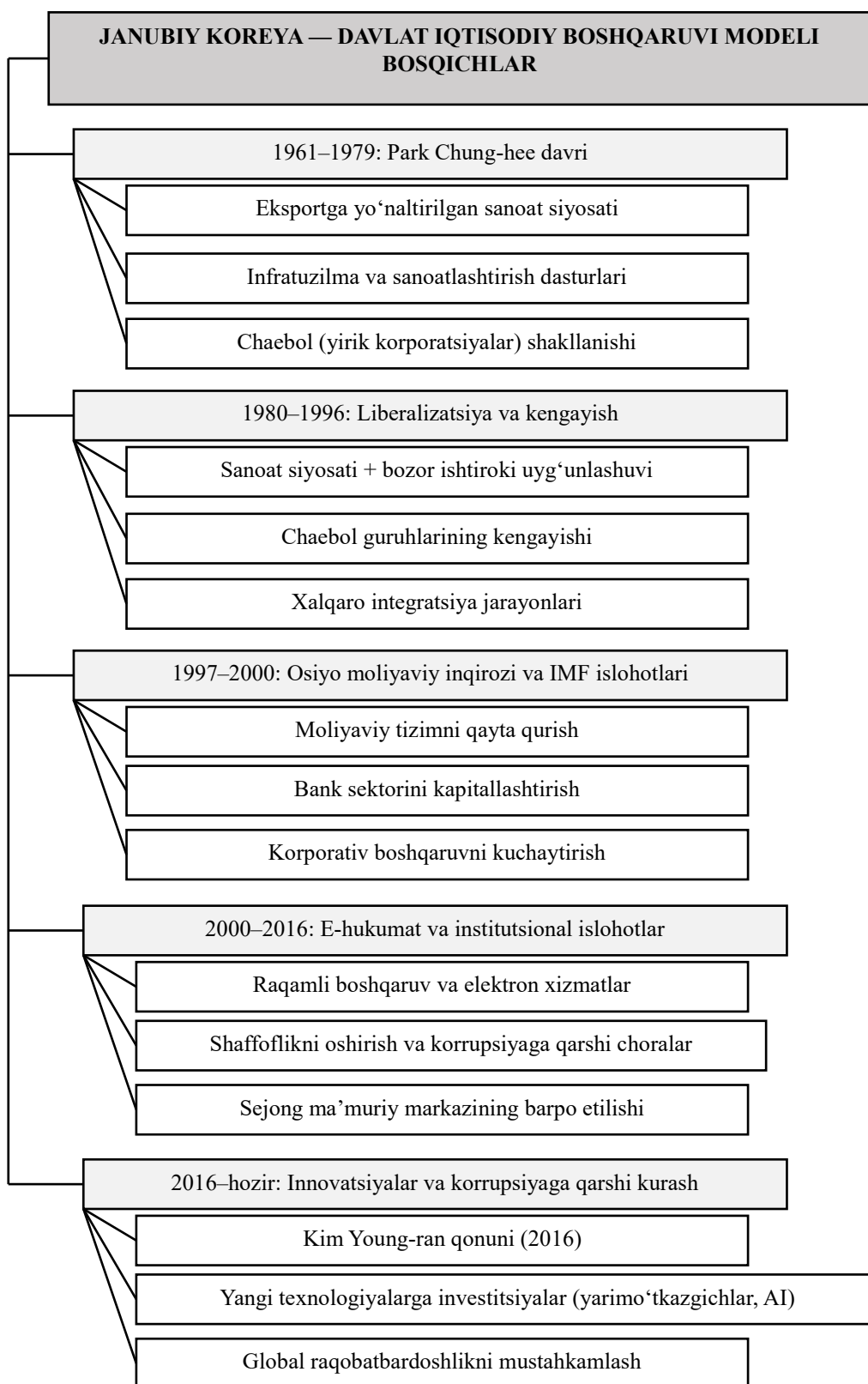
Janubiy Koreya modeli

Janubiy Koreya — davlat iqtisodiy boshqaruvini samarali qilish bo'yicha klassik misol: uning modellari «taraqqiyotchi davlat» (developmental state), chaebol markazlangan sanoat siyosati, va keyinchalik institutsional islohotlar kombinatsiyasidan iborat. 1960–1970-yillarda Park Chung-hee boshqaruvi davrida davlat o'sish strategiyasini belgilab, eksportga yo'naltirilgan sanoat strategiyasi, infratuzilma investitsiyalari va moliyaviy kreditorlik orqali sanoatlashtirishni tezlashtirdi; natijada 1960-yillardagi past daromadli agrar iqtisoddan 1970–1980-yillarda tez o'suvchi sanoat hududiga o'tish boshlandi.

1997-yilgi Osiyo moliyaviy inqirozi Janubiy Koreya modelining zaif tomonlarini ochib berdi va mamlakat boshqaruvida muhim burilish nuqtasiga aylandi. 1997 yil oxirida hukumat IMF bilan dastur tuzib, banklar va korporativ sektorda keskin strukturaviy islohotlarni boshladi: banklarni kapitallashtirish, moliyaviy regulatsiyani kuchaytirish, korporativ boshqaruvni oshirish va kapital bozorlarini liberallashtirish kabi choralar joriy etildi. Ushbu choralar davlatning avtomatik aralashuvini cheklab, tashqi kapitalga ochiqlik va korporativ shaffoflikni oshirishga yo'naltirildi; natijada qisqa muddatli og'riq bilan birga barqarorlik va innovatsion faollik uchun institutlar mustahkamlandi. IMF va tadqiqotlar bu davrni Koreyaning «1998–1999 islohotlar» bosqichi sifatida tasniflaydi va ularning tavsiflari ham yangicha boshqaruv mexanizmlariga taalluqlidir.

2000-yillardan boshlab samaradorlikni oshirishda e-hukumat, shaffoflik va korrupsiyaga qarshi institutlar markaziy o'rin oldi. Raqamli boshqaruv (e-government) va ma'lumotlarga asoslangan qaror qabul qilish uchun platformalar, davlat xizmatlarini onlaynga o'tkazish va ma'lumot almashishni optimallashtirish jarayonlari 1990-2000-yillardan boshlab bosqichma-bosqich rivojlandi; buning natijasida davlat xizmatlari tezligi, monitoring va xizmat ko'rsatish sifati sezilarli yaxshiladi. 2016 yilda qabul qilingan Kim Young-ran (Improper Solicitation and Graft Act) kabi anti-korrupsiya qonunlari va Anticorruption and Civil Rights Commission faoliyati orqali davlat boshqaruvida odatdagi sovg'a-qaramlik madaniyati va ma'muriy suiiste'mollikka qarshi chora-tadbirlar kuchaytirildi, bu esa xizmatlar ko'rsatishning adolatlilik va imtiyozlardan xoli bo'lishiga yordam berdi.

Hozirgi davr va kelajak istiqbollari — o'rganish uchun aralash saboqlar. Janubiy Koreya modeli kuchli davlat yo'naltirilgan sanoat siyosati va bozor ishtirokini uyg'unlashtirish orqali tezkor industrializatsiyaga erishdi, lekin chaebol konsentratsiyasi, uyushmagan raqobat, demografik inqiroz va yuqori uy-xalq qarzi kabi muammolarni ham yuzaga keltirdi. 2020-yillar boshida davlat katta investitsiyalar (masalan, yarimo'tkazgichlar uchun milliardlab dollarli loyihalar) va innovatsiyalarni rag'batlantirish orqali global raqobatda ustunlikni saqlashni maqsad qilmoqda, ammo buning uchun institutsional islohotlar, raqobatni yaxshilash va ijtimoiy himoya tizimlarini kuchaytirish zarur.

1.3.3-rasm. Janubiy Koreya davlat iqtisodiy boshqaruvi modelining rivojlanish bosqichlari. [6]

Xulosa qilib aytganda, Janubiy Koreya davlat iqtisodiy boshqaruvi modeli mamlakatning tezkor sanoatlashtirishidan boshlab, global raqobatbardosh innovatsion iqtisodiyotgacha boʻlgan yoʻlini yaqqol namoyon etadi: 1960–1970-yillardagi kuchli davlat nazoratida eksportga yoʻnaltirilgan sanoat siyosati va chaebol tizimi iqtisodiy oʻsishga zamin yaratdi, 1997-yilgi moliyaviy inqiroz esa institutlarni isloh qilish, moliyaviy shaffoflik va korporativ boshqaruvni kuchaytirishga turtki berdi; 2000-yillardan eʼtiboran raqamli boshqaruv, korrupsiyaga qarshi

qonunlar va innovatsion investitsiyalar davlat samaradorligini oshirdi. Bugungi kunda Janubiy Koreya modeli kuchli davlat siyosati va bozor mexanizmlarini uyg'unlashtirish orqali barqaror rivojlanish mumkinligini ko'rsatib, boshqa davlatlar uchun ham samarali tajriba sifatida xizmat qiladi.

Xulosa

Yuqoridagi tahlillar shuni ko'rsatadiki, davlat iqtisodiy boshqaruvi samaradorligini oshirishda xalqaro tajriba, ayniqsa OECD mamlakatlari va Janubiy Koreya misolida, strategik rejalashtirish, raqamli transformatsiya, moliyaviy intizom va inson kapitaliga sarmoya kiritish kabi omillar hal qiluvchi ahamiyatga ega. OECD tajribasi samaradorlikni o'lchash, davlat xarajatlarini optimallashtirish va xizmatlarni foydalanuvchi markazida tashkil etish orqali boshqaruv sifatini oshirgan bo'lsa, Janubiy Koreya tajribasi innovatsion boshqaruv, mahalliyashtirilgan byudjet tizimi va raqamli hukumat modeli orqali barqaror iqtisodiy rivojlanishga erishgan. Ushbu tajribalar davlat boshqaruvi samaradorligi bevosita iqtisodiy o'sish va fuqarolarning farovonlik darajasiga ta'sir etishini ilmiy asosda isbotlaydi.

O'zbekiston uchun mazkur tajribalarni moslashtirish jarayonida "O'zbekiston-2030" strategiyasi maqsadlariga uyg'un holda raqamli boshqaruv tizimini joriy etish, davlat xizmatlarini soddalashtirish, samaradorlik indikatorlarini amaliyotga tatbiq etish va mahalliy boshqaruv organlarining moliyaviy mustaqilligini kuchaytirish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Shu yo'sinda, xalqaro ilg'or yondashuvlarni milliy sharoitga moslashtirish O'zbekiston davlat boshqaruvining shaffofligi, javobgarligi va barqarorligini ta'minlab, iqtisodiy siyosatning samaradorligini oshirishda muhim turtki bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

[1] H. Lee, «Fiscal decentralization and local government performance: decentralized taxation and expenditure in Korean local governments,» *Journal of Policy Studies*, т. 37, № 1, pp. 45-64, 2022.

[2] C. Chung, H. Choi и Y. Cho, «Analysis of digital governance transition in South Korea: Focusing on the leadership of the president for government Innovation,» *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, т. 8, № 1, p. 2, 2022.

[3] C. Chrysanthakopoulos, «The macroeconomic effects of public sector efficiency in advanced economies,» *International Economics*, p. 100600., 2025.

[4] OECD, «OECD good practice principles for public service design and delivery in the digital age,» *OECD Public Governance Policy Papers*, № 23, 2022.

[5] S. Kinsbergen и Z. Rana, «Global trends in development cooperation budgets at a glance,» 2020-2025.

[6] Y. Jin, «South Korea in 2024: Political Uncertainty, Economic Challenges, and Cultural Ascendancy,» *Asian Survey*, т. 65, № 2, pp. 214-227, 2025.

МЕХАНИЗМЫ ПОДДЕРЖКИ СТАРТАПОВ: АДАПТАЦИЯ УСПЕШНЫХ ЗАРУБЕЖНЫХ ПРАКТИК

Гафарова Динара Ташевна
dinaragafarova01@gmail.com

Азиатский международный университет
Старший преподаватель кафедры «Экономика»

Аннотация. В статье рассмотрены ключевые механизмы поддержки стартапов, применяемые в международной практике, и возможности их адаптации в национальную инновационную экосистему. На основе сравнительного анализа программ поддержки в США, странах Европейского союза, Южной Кореи и Сингапуре выделены общие черты эффективных моделей, включающие институциональные, финансовые и инфраструктурные инструменты. Особое внимание уделено роли акселераторов,

MUNDARIJA

1 SHO'BA MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI

STRATEGIES FOR INTEGRATION OF ADVANCED FOREIGN INNOVATION EXPERIENCES INTO THE UZBEKISTAN ECONOMY IN THE PROCESS OF DIGITAL TRANSFORMATION <i>Doç. Dr. Ali KONAK, Doç. Dr. Kurbanov Muzaffar Ummatovich,</i>	4
MILLIY INNOVATSIYA TIZIMINING TARKIBIY ELEMENTLARI VA ULARNING O'ZARO TA'SIRI <i>Yavmutov Dilshod Shoyimardonqulovich</i>	7
MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI <i>Jumayeva Zulfiya Qayumovna</i>	10
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI DIVERSIFIKATSIYA QILISHDA FRANCHAYZING TARMOG'INING INNOVATSION RIVOJLANISH KONSEPSIYASI. <i>Xodjayev Anvar Rasulovich; ...</i>	12
INVESTMENT CLIMATE AND ECONOMIC GROWTH OF UZBEKISTAN <i>Zafar Abdullaev</i>	16
TARMOQLAR IQTISODIYOTINI O'RGANISHNING ZARURATI VA DOLZARBLIGI: BUGUNGI KUNDAGI MUAMMO VA YECHIMLAR <i>Jahongir Nurulloyevich Juraev</i>	18
HUDUDIY IQTISODIYOTDA INVESTITSIYA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING INNOVATSION YO'NALISHLARI <i>Alimov Jaxongir Umrbekovich ...</i>	21
MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI <i>Bobojonova Madina Jumaniyoz qizi</i>	22
KORXONALARDA RAQOBATBARDOSHLIKNI BOSHQARISH MEXANIZMLARI <i>Hasanov Fazliddin</i>	25
HUDUDLARNI IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA ESKPORT JOZIBADORLIGINI BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI <i>Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna</i>	27
INNOVATSION RIVOJLANISH: MUAMMOLAR, YECHIMLAR VA TAKLIFLAR <i>Mustafaqulov Yangiboy Bo'riqulovich</i>	31
IQTISODIY O'SISHNING "YASHIL" YO'LI: MINTAQAVIY BARQAROR INNOVATSIYALARNI BOSHQARISH <i>Burxonov Sardorjon Nasulloyevich</i>	34
SAVDO XIZMATLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI <i>Kabilova Nigina Shuxratovna,</i>	41
TIJORAT KORXONALARI FAOLIYATINING MINTAQAVIY IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI <i>Maxmudova Dilrabo Mirzayevna</i>	43
KICHIK BIZNES SUB'EKTLARINING RAQOBATBARDOSHLIK TUSHUNCHASI <i>Navruz-zoda Layli Baxtiyorovna</i>	44
HUDUDIY IQTISODIYOTDA INNOVATSION RIVOJLANISH PARADIGMASI: NAZARIYA VA METODOLOGIYA UYG'UNLIGI <i>To'rayev Shamsiddin Sherali o'g'li</i>	46
INNOVATSION IQTISODIYOT NAZARIY KONSEPSIYALARINING MILLIY MODELGA MOSLASHTIRISH TAMOIYILLARI <i>Abdullayeva Jasminabonu Baxtiyor qizi</i>	48
MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY KONSEPSIYALARI <i>Islomova Mashhura Maxmud qizi</i>	50
ISLOM BANKLARI TUSHUNCHASI VA AHAMIYATI <i>Raxmonov Mirshod Naimovich</i>	53
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA INNOVATSION SALOHİYATNI BAHOLASHNING METODIK YONDASHUVLARI <i>Jumaqulov Shaxriyor Xurshidovich</i>	55
КУЛЬТУРНЫЕ ФАКТОРЫ УСПЕШНОГО ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И НАЦИОНАЛЬНАЯ СПЕЦИФИКА. <i>Мурзаева Н. С.</i>	58
MAMLAKAT RAQOBATBARDOSHTLIGINI OSHIRISHNI TA'MINLASHDA SANOAT KORXONALARINING O'RNI VA TA'SIRI <i>Ochilov Karimjon Aliyevich, Bazarova Mamlakat Sipiyevena</i>	61
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI <i>Ochilova Muhayyo Alisherovna, Toshov Mirzabek Hakimovich</i>	63
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA TASHQI BOZORLARGA INTEGRATSIYALASHUV JARAYONLARINING NAZARIY ASOSLARI <i>Ozodova Farida Zarif qizi</i>	66
INNOVATSION RIVOJLANISHNING XALQARO TAJRIBASI VA UNI MILLIY SHAROITGA MOSLASHTIRISH MASALALARI <i>Qobilova Charos Azizbek qizi, Marziya Muxtarova Baxtiyorovna.</i>	69

MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA MAKROIQTISODIY BARQARORLIKKA ERISHNINING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI <i>Qodirov Abdurahmon Toxirovich</i>	71
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MODDIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI <i>Raxmonqulova Nafisa Olimjon qizi</i>	73
YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASI ASOSIDA MINTAQAVIY BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASH <i>Sharibova Aziza Aziz qizi, Toshov Mirzabek Hakimovich</i>	76
YASHIL MOLIYA: EKOLOGIK BARQAROR RIVOJLANISHNING IQTISODIY MODEL <i>Ergasheva Xolida Ravshan qizi, Davlatova Nilufar Avazovna</i>	78
ОСНОВНЫЕ ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ИННОВАЦИОННОМУ РАЗВИТИЮ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. <i>Кайимова Зумрат Абдуллаевна, Кайимов Толибжон Тохирович, Раджапбаев Саидбек Атажанович Гафарова Д.Т.</i>	84
ТЕОРИЯ ИННОВАЦИОННОГО МЕНЕДЖМЕНТА КАК ИНСТРУМЕНТА ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ЭКОНОМИКИ <i>Урунова Гузаль Ганиевна, Гафарова Д.Т.</i>	87
MINTAQQA IQTISODIYOTINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY YECHIMLARI <i>Ismoyilov Hayot Barotov</i>	89
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MIJOZLARGA XIZMAT KO'RSATISH SIFATINI TAKOMILLASHTIRISH: AKB «SANOATQURILISHBANK» SURXONDARYO FILIALI TAJRIBASI <i>Muradova Ra'no Anvarovna</i>	92

2 SHO'BA INNOVATSION RIVOJLANISHNING XALQARO TAJRIBASI VA UNI MILLIY SHAROITGA MOSLASHTIRISH MASALALARI

MINTAQANI KOMPLEKS VA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARI <i>Baxtiyar Ruzmetov, Mahmatrayimov Shahzod</i>	97
INNOVATSION RIVOJLANISHNING XALQARO TAJRIBASI VA UNI MILLIY SHAROITGA MOSLASHTIRISH MASALALARI <i>Karimova Aziza Erkinovna, Hayitboyeva Sevinch Dilshod qizi</i> ..	100
XALQARO INNOVATSION TAJRIBANI MOSLASHTIRISHDA YUZAGA KELADIGAN MUAMMOLAR <i>Bobojonova Madina Jumaniyoz qizi</i>	103
DAVLAT IQTISODIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XALQARO TAJRIBA: OECD VA JANUBIY KOREYA MAMLAKATI MISOLIDA <i>Mamatqulov Bekzod Akmalovich</i>	105
МЕХАНИЗМЫ ПОДДЕРЖКИ СТАРТАПОВ: АДАПТАЦИЯ УСПЕШНЫХ ЗАРУБЕЖНЫХ ПРАКТИК <i>Гафарова Динара Таишевна</i>	111
MOLIYAVIY NAZORATNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING XORIY TAJRIBASI AMALIYOTI <i>Xalilov Bahromjon Bahodirovich</i>	115
INNOVATSION RIVOJLANISHNING XALQARO TAJRIBASI VA UNI MILLIY SHAROITGA MOSLASHTIRISH MASALALARI <i>Azamatullayeva Farangiz Jahongirovna Muxtarova Marziya</i>	116
YEVROPA ITTIFOQI MAMLAKATLARIDA INNOVATSION INFRATUZILMA BOSHQARUVI TAJRIBASI VA UNING O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLANISH IMKONIYATLARI <i>Nasimov Dilshodbek Hotam o'gli</i> ;	120
INNOVATSION KLASSTERLASHUVNING YEVROPA MODEL VA UNING O'ZBEKISTON UCHUN AMALIY AHAMIYATI <i>Murodov Nodirjon Narzillo o'g'li</i>	123
JANUBIY KOREYA VA SINGAPUR TAJRIBASI ASOSIDA INNOVATSION IQTISODIY MODELNI JORIY ETISHNING MILLIY YO'LLARI <i>Panoyev Nazarbek Zafar o'g'li</i>	125
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARIDA INNOVATSION SIYOSAT TAJRIBASI VA UNI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA IMPLEMENTATSIYA QILISH IMKONIYATLARI <i>Roziqov Farrux Razzoq o'g'li</i>	127
RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASIDA INNOVATSION TIZIMLARNI BOSHQARISH MEXANIZMLARI <i>Shukrilloyev Nurbek Jondulloyevich, Naimova Nargiza Akbarovna</i>	129
IQTISODIYOTNI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING XORIY TAJRIBASI <i>Xamrayeva Vazira Nodirovna, Bazarova Mamlakat Supiyevna</i>	132
INNOVATSION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISHNING XORIYIY MODELLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON SHAROITIDAGI QO'LLANISHI <i>Muxammedov A.O., Jumayeva Z.Q.</i>	133
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAKLLANISHINING XORIY TAJRIBALARI VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI <i>Po'latov Sh.Sh., Shukurova S.N.</i>	135

MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA TEXNIKA VA TECHNOLOGIYALARNI TRANSFORMATSIYALASH <i>Abdulloyev Akbarshoh Dilmurod o'g'li Naimova Nargiza Akbarovna</i>	371
“YOSHLAR TURIZMI” TUSHUNCHALARIGA OID TURLI YONDASHUVLAR <i>Navruz-zoda Shohro' Baxtiyorovna</i>	373
RAQAMLI MARKETING VA ONLAYN SAVDO TIZIMLARIDA NARX BELGILASH STRATEGIYALARINING TUTGAN O'RNI <i>Sharobiddinov Ilhomjon</i>	374
MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA TEXNIKA VA TECHNOLOGIYALARNI TRANSFORMATSIYALASH <i>Bozorova Nargiza Tolibjonovna</i>	376
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION MEKANIZMLARNI JORIY ETISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH <i>Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna</i>	379
МИНТАҚАНИ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНТИРИШДА ҚУРИЛИШ СОҲАСИНИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ <i>Аминов Сардорбек Санжарбекович</i>	381
THE CONCEPT OF 4P MARKETING. ELEMENTS OF THE MODEL. КОНЦЕПЦИЯ 4P МАРКЕТИНГА. ЭЛЕМЕНТЫ МОДЕЛИ. <i>Базарова Мамлакат Суниевна</i>	384
ТУРИЗМ СОҲАСИНИ КЛАСТЕР УСУЛИДА РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИТАЛИЯ АМАЛИЁТИ ТАҲЛИЛИ <i>Навруз-зода Зебинисо Бахтиёрвна</i>	386
ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДА ИМПОРТ ЎРНИНИ БОСУВЧИ ВА ЭКСПОРТГА ЙЎНАЛТИРИЛГАН ИННОВАЦИОН ХИЗМАТЛАР КЎРСАТИШНИ ОШИРИШНИНГ ИННОВАЦИОН ЙЎНАЛИШЛАРИ <i>Жуманазарова Инобат Отаназаровна</i>	387
MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA IJTIMOY MEDIA MARKETING STRATEGIYALARINING AHAMIYATI <i>Bahodirova Maftuna Lochinovna, Xurramov O.K.</i>	389
MINTAQAVIY XUSUSIYATGA KO'RA TRANSPORT XIZMATLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI <i>Rajabov Qurbon Sulaymonovich</i>	393
BOZOR TALABI ASOSIDA SAVDO XIZMATLARINI TASHKIL ETISHDA RAQAMLI MARKETING EVOLYUTSIYASI VA ZAMONAVIY XUSUSIYATLARI <i>Toxirov Javlon Raximovich,</i>	396
MODERN SOLUTIONS FOR DIGITALIZATION OF THE AGRICULTURAL INDUSTRY. <i>Ismoyilov Hayot Barotovich</i>	399
MINTAQAVIY IQTISODIYOTDA INNOVATSION SALOHİYAT VA HUDUD EKSPORT SALOHİYATINI STATISTIK BAHOLASH: R&D, PATENT VA TECHNOLOGIYA QABUL QILISH OMILLARI <i>Xurramov Ramazon Allayor o'g'li</i>	403

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ НА
ТЕМУ “СОВРЕМЕННЫЕ КОНЦЕПЦИИ
ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ
И РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ”**

**“MILLIY VA MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI
INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY
KONSEPSIYALARI” MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA
ILMIY-AMALIY ANJUMAN TO‘PLAMI**

**COLLECTION OF MATERIALS OF THE REPUBLICAN
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE ON
“MODERN CONCEPTS OF INNOVATIVE
DEVELOPMENT OF NATIONAL AND REGIONAL
ECONOMY”**

Muharrir:
Texnik muharrir:
Sahifalovchi:
Dizayner:

A. Qalandarov
G. Samiyeva
Z. Elmurotova
M. Arslonov

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original – maketdan bosishga
ruxsat etildi: 26.11.2025. Bichimi: 60/84 ¹/₁₆ «Palatino Linotype» garn. Ofset
bosma usulida. Ofset bosma qog‘ozi. Bosma tabog‘i 26 Adadi 20.
Buyurtma № 407. Bahosi kelishilgan holda.

«Sharq-Buxoro» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahar O‘zbekiston Mustaqilligi ko‘chasi, 70/2 uy.
Tel: 0(365) 222-46-46

WWW.OXU.UZ